

LEABHAR AITHGHEARR

A'

CHEASNACHAIDH;

A Shonruich

ARD SHEANADH EAGLAIS NA H-ALBA

SU BHI 'NA SHEÒLADH CEASNACHAIDH.

AIR A THARRUING

CHUM GÆLIC ALBANNAICH.

AIR IARRTUS NA CUIDEACHD URRAMAICH, A TA CHUM EOLAS CRÌOSDUIDH
A SGAOILEADH AIR FEADH GAELTACHD AGUS EILEANA NA H-ALBA.

TORONTO:

CLO-BHUAILTE IS SGAOLTE MACH LE E. JESSIE 'S A MHE.

1835.

860506

523110

JUN 1 - 1923

LEABHA

1. CEIST.

FREAGRAID
ghlòrachadh

2. C. Cionn
cionnas a d
tuinn?

F. 'Se fo
tuiribh an t-
an aon riagh
ghlòrachadh

3. C. Cionn

F. Tha n
còir do'n d
dleasdanas a

4. C. Cionn

F. Is sp
agus neo-ch
churchachd
agus 'na fh

5. C. Cionn

F. Cha
fior.

6. C. Cionn

F. Tha
Mac, agus
Dia iad, ion
is ann an g

7. C. Cionn

F. 'Siad

LEABHAR AITHGHEAR NAN CEIST.

1. CEIST. *Ciod is crìoch àraid do'n duine?*

FREAGRADH. 'Si is crìoch àraid do'n duine, Dia a ghlòrachadh, agus a mhealtuinn gu sìorruidh.

2. C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinn g'ar seòladh cionnas a dh'fheudas sinn a ghlòrachadh agus a mhealtuinn?*

F. 'Se focal Dè, a ta air a chur sìos ann an scriob-tuiribh an t-Seann Tiomsaidh agus an Tiomnadh Nuaidh, an aon riaghailt g'ar seòladh cionnas a dh'fheudas sinn a ghlòrachadh agus a mhealtuinn.

3. C. *Ciod a tha na scriobtuire gu h-àraid a'teagasg?*

F. Tha na scriobtuire gu h-àraid a'teagasg gach ni is còir do'n duine chreidsinn mu thimchioll Dè, agus an dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine.

4. C. *Ciod e Dia?*

F. Is spiorad Dia, a ta neo-chrìochnach. bithbhuan, agus neo-chaochluidheach, 'na bhith, 'na ghliocas, 'na churchachd, 'na naomhachd, 'na cheartas, 'na mhaithreas, agus 'na fhirion.

5. C. *Am bheil tuilleadh Dè ann ach aon?*

F. Cha 'n 'eil ann ach aon a mhaìn, an Dia bèo agus fìor.

6. C. *Cia lion pearsa a ta san Diadhachd?*

F. Tha trì pearsaidh san Diadhachd, an t-Athair, am Mac, agus an Spiorad Naomh; agus an trìur so is aon Dia iad, ionann ann an nàtur, coimeas ann an cumhachd is ann an glòir.

7. C. *Ciod iad orduighean Dè?*

F. 'Siad orduighean Dè, a rùn sìorruidh do réir com-

hairle a thoile, leis an d'orduich e roimh làimh, chum a ghloire fein, gach ni a thig gu crìch.

8. C. *Cionnas a tha Dia a' cur orduighean an gnìomh?*

F. Tha Dia a' cur orduighean an gnìomh ann an oibribh a' chruthachaidh agus an fhreasdail.

9. C. *Ciod i obair a' chruthachaidh?*

F. 'Si obair a' chruthachaidh, Dia a dheanamh nan uile nithe do neo-ni, le focal a chumhachd, ann an sèa laithibh, agus gach uile ni ro mhaith.

10. C. *Cionnas a chruthaich Dia an duine?*

F. Chruthaich Dia an duine fear agus bean, a rèir a choslais fein, ann an eòlas fìreantachd, agus naomhachd, le uachdaranachd oscionn nan creutairean.

11. C. *Ciod iad oibre freasdail Dè?*

F. 'Siad oibre freasdail Dè, e bhi coimhead agus a' riaghladh a chreutairean uile le'n uile ghnìomharaibh, gu ro-naomh, ro-ghlic, agus ro-chumhachdach.

12. C. *Ciod an gnìomh àraid freasdail a rinn Dia a thaobh an duine san staid anns an do chruthaicheadh e?*

F. 'Nuair a chruthaich Dia an duine, rinn e co-cheangal beatha ris, ag iarraidh ùmhlachd iomlain air mar chumha; agus a' toirmeasg dha itheadh do chraoibh eolais maith is uile, fuidh phèin a' bhàis.

13. C. *An d'fhan ar ceud sinnseara san staid anns an do chruthaicheadh iad?*

F. Air bhi d'ar ceud sinnsearaibh air am fàgail gu saorsa an toile fein, thuit iad o'n staid anns an do chruthaicheadh iad, le peacachadh an aghaidh Dhe.

14. C. *Ciod e peacadh?*

F. 'Se peacadh briseadh lagha Dhe.

15. C. *Ciod am peacadh leis an do thuit ar ceud sinnseara o'n staid anns an do chruthaicheadh iad?*

F. B' e 'm peacadh leis an do thuit ar ceud sinnseara o'n staid anns an do chruthaicheadh iad, gu d'ith iad am meas toirmisgte.

16. C. *An do thuit an cinneadh-daonna gu lèir ann an ceud pheacadh Adhaimh?*

F. Air bhi do'n cho-cheangal air a dheanamh ri Adhamh, cha b'ann a mhàin air a shon fein, ach airson a shliochd, uime sin, an cinneadh-daonna gu lèir, a thainig uaith le ginealach a gnàthaichte, pheacaich iad ann, agus thuit iad leis, anns a' cheud chionta.

17 *C.* Ciod an staid gus an d'thug an leagadh an cinneadh daonna?

F. Thug an leagadh an cinneadh-daonna gu staid peacaidh agus truaighe.

18 *C.* Ciod peacadh na staid sinn anns an do thuit an duine?

F. 'Se peacadh na staid sin anns an do thuit an daine, a bhi fuaidh chionta ceud pheacaidh Adhamh, fuaidh easbhuidh na ceud fhireantachd, agus fuaidh thruaillidheachd a nàtuir gu h-ìomlan, ri'n goirear peacadh gin, maille ris gach peacadh guìomh a ta sruthadh uaith so.

19 *C.* Ciod i truaighe na staid anns an do thuit an duine?

F. Trid an leagaidh, chaill an cinneadh-daonna gu lèir co-chomunn ri Dia, tha iad fuaidh fheirg agus mhallachadh Dhè; agus mar sin buailteach do gach uile thruaighe sa' bheatha so, do'n bhàs fein, is do phiantaibh ifrinn gu sìorruidh.

20 *C.* An d'fhàg Dia an cinneadh-daonna uile gu bhi caillte ann an staid peacadh agus truaighe?

F. Air do Dhia, o fhior ghean maith fein, cuid a thaghadh roimh thoiseach an t-saoghail chum na beatha mairtheannaich, rinn e co-cheangal gràis riu, gu'n saoradh o staid peacaidh agus truaighe, agus an toirt gu staid slàinte trid Fir-saoraidh.

21. *C.* Co e Fear-saoraidh dhaoine taghta Dhe?

F. 'Se aon Fhear-saoraidh dhaoine taghta Dhe, an Tighearn Iosa Crìosd, neach, air bhi dha 'na Mhac sìorruidh do Dhia, a rinneadh 'na dhuine, agus mar sin 'a bha, agus a ta 'na Dhia is 'na dhuine ann an dà nàtuir eadar-dhealuichte, agus ann an aon phearsa gu sìorruidh.

22. *C.* Air bhi Chrìosd 'na Mhac do Dhia, cionnas a rinneadh e 'na dhuine?

F. Rinneadh Crìosd, Mac Dhe, 'na dhuine, le corp fìor agus anam reusonta ghabhail da fein, air dha bhì, le cumhachd an Spioraid Naoimh, air a ghabhail am broinn na h-òighe Muire, is air a bhreith leatha, ach suor o pheacadh.

23. C. Cìod na dreuchdan a tha Crìosd a' cur an gnìomh mar ar Fear-saoraidh?

F. Tha Crìosd mar ar Fear-saoraidh, a' cur an gnìomh dreuchdan Fàidh, Sagairt agus Rìgh, araon ann an staid irioslachaidh agus ardachaidh.

24. C. Cionnas a tha Crìosd a' cur dreuchd Fàidh an gnìomh?

F. Tha Crìosd a' cur dreuchd Fàidh an gnìomh, le toil Dè chum ar slàinte fhoillseachadh dhuinn, le fhocal agus le Spiorad.

25. C. Cionnas a tha Crìosd a' cur dreuchd Sagairt an gnìomh?

F. Tha Crìosd a' cur dreuchd Sagairt an gnìomh le e fein a thoirt suas aon uair mar iobairt, chum ceartas Dè a dholadh, agus sinne a dheanamh rèidh ri Dia, agus le gnàth-eadarghuidhe a dheanamh air ar son.

26. C. Cionnas a tha Crìosd a' cur dreuchd Rìgh an gnìomh?

F. Tha Crìosd a' cur dreuchd Rìgh an gnìomh le siann chur fo cheannsal de fèin, le'r riaghladh agus ar dìonadh, agus le cosgadh a chur, is buaidh a thoirt, air na h-uile a ta 'nan naimhdibh dhàsan agus dhuinne.

27. C. Cionnas a bha Crìosd air irioslachadh?

F. Bha Crìosd air irioslachadh le bhì air a bhreith, agus sin ann an staid fìosail, air a dheanamh fuaidh'n lagh, dol ruith thruaighibh na beatha so, fuaidh fheirg Dhè, agus fuaidh bhàs malluichte a' chroinn-cheusaidh, le bhì air adhlacadh, agus le fuireach fuaidh chumhachd a' bhàis ré seal.

28. C. Cionnas a ta Crìosd air ardachadh?

F. A ta Crìosd air ardachadh le aiseirigh o na marbh-aibh air an treas là, le dhòl suas air neamh, le suidhe air deaslaimh Dhé an Athar, agus le teachd a thoirt breith air an t-saoghal air an là dheireannach.

29. C. Cionnas a tha sinn air deanamh 'nar luchd co-pairt do'n t-saorsa a choisinn Crìosd?

F. Tha sinn air ar deanamh 'nar luchd co'-pairt do'n t-saorsa a choisinn Crìosd, le i bhì air a' cur ruinn gu h-eifeachdach le a Spiorad Naomh-san.

30. C. *Cionnas a tha 'n Spiorad a' cur ruinn na saorsa a choisinn Crìosd?*

F. Tha 'n Spiorad a' cur ruinn na saorsa a choisinn Crìosd, le creidimh oibreachadh annainn, agus ar dlù-cheangal le sin ri Crìosd 'nar gairm èifeachdach.

31. C. *Ciod i a' ghairm èifeachdach?*

F. 'Si a' ghairm èifeachdach obair Spiorad Dé, leis am bheil e 'gar toirt gu mothachadh d'ar cionta agus d'ar truaighe, a' soillseachadh ar n-inntinn le eòlas Chrìosd, ag ath-nuadhachadh ar taile, agus mar sin 'gar deanamh deònach agus comasach air Iosa Crìosd a dhlù-ghabhail d'ar n-ionnsuidh, mar a tha e air a thairgseadh dhuinn gu saor anns an t-soisgeul.

32. C. *Ciod na sochairean a tha iadsan a ta air an gairm gu h-èifeachdach a faghail anns a' bheatha so?*

F. Tha iadsan a ta air an gairm gu h-èifeachdach a' faghail anns a' bheatha so fireanachaidh, mhacachd,
naomhachaidh, agus gach aon sochair satha so
'nan cuideachd sin, no a' sruthadh uatha

33. C. *Ciod e fireanachadh?*

F. Is e fireanachadh gnìomh saor gheanmaith Dhè, leis am bheil e a' maitheadh dhuinn ar n-uile pheacaidh, agus a gabhail ruinn mar fhìjianaibh 'na fhianais, agus sin amhàin air sgàth fhìreantachd Chrìosd, air a meas dhuinn, is air a gabhail thugainn le creidimh a mhàin.

34. C. *Ciod i uchd-mhacachd?*

F. 'Si uchd-mhacachd gnìomh saor gheanmaith Dhè, leis am bheil sinn air ar gabhail ann an àireamh, agus a' faghail còir air gach dlighe a bhuineas do chloinn Dhè.

35. C. *Ciod e naomhachadh?*

F. 'Se naomhachadh obair saor-ghràis Dhè, leis am bheil sinn air ar n-athnuadhachadh san duine gu h-iomlan, a rèir coslais Dhè, agus air ar deamamh comasach ni's mò agus ni's mò gu bàsachadh do pheacadh, is teachd beo do fhìreantachd.

36. C. *Ciod na sochairean at a sa' bheatha so a' teachd an cuideachd no a, sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd agus naomhachadh?*

F. 'Siad na sochairean a ta sa' bheatha so a' teachd an cuideachd no a' sruthadh o fhìreanachadh, uchd-mhacachd agus naomhachadh, dearbh-bheachd air gràdh Dhè, sìth coguis, aoibhneas ann san Spiorad Naomh, fàs ann an gràs, agus buanachadh ann gu ruig a' chrìoch.

37. C. *Ciod na sochairean a ta creidmheach a' faghail o Chrìosd ri h-àm am bàis?*

F. 'Tha anama nan creidmheach ri h-àm am bàis air an deanamh iomlan ann an naomhachd, is air ball a' dol gu glòir: agus a ta an cuirp, air dhoibh bhi sìor-cheangailte ri Chrìosd, a' gabhail fois 'nan uaighibh gu ruig an aiseirigh.

38. C. *Ciod na sochairean a ta creidmheach a' faghail o Chrìosd anns an aiseirigh?*

F. 'San aiseirigh, bithidh na creidmheach air dhoibh bhi air an togail suas ann an glòir, air an aideachadh gu follaiseach, is air an saoradh air là a' bhreitheanais, agus air an deanamh uile-bheannaichte ann an Dia a làn-mhealtian gu sìorruidh.

39. C. *Ciod e an dleasdanas e tha Dia ag iarraidh air an duine?*

F. 'Se'n dleasdanas a tha Dia ag iarraidh air an duine, ùmhlachd d'a thoil a ta foillsichte.

40. C. *Ciod an riaghailt ùmhlachd a thug Dia air tùs do'n duine?*

F. B'i an raighailt ùmhlachd a thug Dia air tùs do'n duine lagh nam modhanna.

41. C. *C' ait am bheil lagh nam modhanna air a chur sìos gu h-aithghearr?*

F. 'Tha lagh nam modhanna air a chur sìos gu h-aithghearr anns na deich àitheantaibh.

42. C. *Ciod is suim do na deich àitheantaibh?*

F. 'Si is suim do na deich àitheantaibh, An Tighearn ar Dia a ghràdhachadh le'r n-uile chridhe, le'r n-uile anam, le'r n-uile neart, agus le'r n-uile inntinn; agus ar coimhearsnaich a gràdhachadh mar sinn fein?

43. C. *Ciod e roimh-radh nan deich àitheantan?*

F. 'Tha roimh-radh nan deich àitheantan air a chur sìos

anns na briathraibh so, "*Is mise an Tighearna do Dhia, a thug a mach thu a tìr na h-Eiphit, a tigh na daorsa.*"

44. C. Ciod a tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn?

F. Tha roimh-ràdh nan deich àitheantan a' teagasg dhuinn, a chionn gur e Dia is Tighearn ann, agus gur e is Dia agus Fear saoraidh dhuinne, uime sin gu bheil e dh'f'hiachaibh oirnn àitheantan uile a choimhead.

45. C. Ciod i a' cheud àithne?

F. 'Si a' cheud àithne, "*Na biodh Dèe sam bith eile agad a' m' làthair-sa.*"

46. C. Ciod a tha a' cheud àithne ag iarraidh?

F. Tha a' cheud àithne ag iarraidh oirnn aithneachadh agus aideachadh gur e Dia a mhàin an Dia fìor, agus ar Dia-ne; agus aoradh is glòir a thoirt dhà do rèir sin.

47. C. Ciod a tha a' cheud aithne a' toirmeasg?

F. Tha a' cheud aithne a' toirmeasg an Dia fìor aithneachadh, no dearmad a dheanamh air aoradh agus glòir a thoirt da mar Dhia, agus mar ar Dia-ne; no 'n t-aoradh agus a' ghlòir a dhlighear dhàsan a mhàin, a thoirt do neach air bith eile.

48. C. Ciod a tha gu sònraicht' air a' theagasg dhuinn leis na briathraibh so sa' cheud àithne 'a'm' làthair-sa?

F. Tha na briathra so sa' cheud àithne "*a'm' làthair-sa*" a' teagasg dhuinn, gu bheil Dia, d'an lèir na h-uile nithe, a toirt aire do'n pheacadh so, eadhon, dia sam bith eile bhi againn, agus gu bheil e ro-dhìombach ir a shon:

49. C. Ciod i 'n dara àithne?

F. 'Si 'n dara àithne, "*Na dean dhuit fein dealbh snaidhte, no coslas sam bith a dh'aon ni, a ta sna nèamhaibh shuas no air an talamh shìos, no sna h-uisgeachaibh fuidh 'n talamh. Na crom thu fein sìos doibh, agus na dean seirbhis doibh; oir mis' an Tighearna do Dhia is Dia eudmhor mi, a'leanntinn aingidheachd nan aithriche air a' chloinn, air an treas, agus air a' cheathramh ginealach dhuibhsan a dh'fhuathaicheas mi; agus a' nochdadh tròcair do mhiltibh dhiubhsa na ghràdhaicheas mi, agus a choimhideas m' àitheanta.*"

50. C. *Ciod a tha 'n dara aithne ag iarraidh ?*

F. Tha 'n dara aithne ag iarraidh gabhail ris gach uile ghnè aoraidh agus òrduigh dhiadhaidh a dh'aithn Dia 'na fhocal, agus an coimhead agus an gleidheadh fìor-ghlan agus iomlan.

51. C. *Ciod a tha 'n dara aithne a' toirmeasg ?*

F. Tha 'n dara aithne a' toirmeasg aoradh a thoirt do Dhia le dealbhaibh, no air sheòl sam bith eile nach 'eil orduichte 'na fhocal.

52. C. *Ciod na reusoin a tha ceangailte ris an dara aithne ?*

F. 'Siad na reusoin a tha ceangailte ris an dara aithne, ard-uachdaranachd Dhè os ar cionn, a shealbh-chòir anna, agus an t-eud a ta aige d'a aoradh fein.

53. C. *Ciod i an treas aithne ?*

F. 'Si 'n treas aithne "Na tabhair ainm an Tighearna do Dhe an diomhanas ; oir cha mheas an Tighearna neo-chiontach esan a bheir ainm an diomhanas."

54. C. *Ciod a tha 'n treas aithne ag iarraidh ?*

F. Tha 'n treas aithne ag iarraidh ainmean, buaidhean, feartan, òrduighean, briathran, agus oibre Dhè a ghuathachadh gu naomh, agus gu h-urrainach.

55. C. *Ciod a tha 'n treas aithne a toirmeasg ?*

F. Tha 'n treas aithne a toirmeasg mìnnaomhachadh no mi-ghuathachadh ni sam bith leis am bheil Dia ga fhoill-seachadh fein.

56. C. *Ciod an reuson a tha ceangailte ris an treas aithne ?*

F. 'Se 'n reuson a tha ceangailte ris an treas aithne, ge d' fheud luchd-briseadh na h-aithne so dol as o dhìoghaltas o làimh dhaoine, gidheadh nach fuiling an Tighearna ar Dia dhoibh dol as o cheart bhreitheanas fein.

57. C. *Ciod i a' cheathramh aithne ?*

F. 'Si a' cheathramh aithne, "Cuimhnich là na Sàbaid a naomhachadh. Séa laithean saothraichidh tu, agus ni thu t' obair uile. Ach air an t-seachdamh là tha Sàbaid an Tighearna do Dhe : air an là sin na dean obair sam bith,

thu fein, no do mhac, no do nighean, d' òglach, no do bhan oglach, no d'ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheataibh; oir ann an sèa làithibh rinn an Tighearna na neamhan agus an talamh, an fhairge agus gach ni a ta ann; agus ghabh e fois air an t-seachdamh la; air an oabhar sin bhearnaich an Tighearna là nà Sabaid agus naomhaich se e."

58. C. *Ciod a tha a' cheathramh àithne ag iarruidh?*

F. Tha a' cheathramh àithne ag iarruidh na h-àmanna suidhichte a dh'òrduich Dia 'na fhocal a choimhead naomha dhà; gu sònraichte aon là iomlan do na seachd làithibh, gu bhi 'na shàbaid naomha dhà fein.

59. C. *Ciod an là co na seachd làthaibh a dh'òrduich Dia gu bhi 'na shàbaid?*

F. O thoiseach an t-saoghail gu aiseirigh Chrìosd. dh'òrduich Dia an seachdamh là do'n t-seachduin gu bhi 'na shàbaid, agus riamh o sin gu ruig deireadh an t-saoghail, a' cheud là do'n t-seachduin; 'si sin Sabaid nan Crìosduidhean.

60. C. *Cionnas is còir an t-Sabaid a naomhachadh?*

F. Is Còir an t-Sàbaid a naomhachadh le tàmh naomh a ghabhail rè fad an là sin, eadhon o gach uile ghnothuch saoghalta agus cluiche a ta cèdaichte air làithibh eile, agus leis an ùine uile a bhuileachadh ann an oibribh na diadhachd gu diomhair agus gu follaiseach, saor o mheud is a ta feumail a chaitheamh ann an oibribh na h-éigin agus na trècaire.

61. C. *Ciod a tha a' cheathramh àithne a toirmeasg?*

F. Tha a' cheathramh àithne a' toirmeasg na dleasdanas a tha air an iarruidh oirnn a dhearmad no dheanamh le mi-chùram, an t-sàbaid a mhi-naomhachadh le diomhanas, no le ni sam bith a dheanamh a ta cronail, no le smuaintibh, briathraibh no gnìomharaibh neo-fheumail mu'r gnothuichibh saoghalta, no ri cluiche agus sùgradh.

62. C. *Ciod na reusoin a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne?*

F. 'S iad na reusoin a tha ceangailte ris a' cheathramh àithne, gu bheil Dia a' ceadachadh dhuinn sèa làithe do'n

t-seachduin air son ar gnothuichean fein, gu bheil e 'g ag-radh còir àraid air an t-seachdamh là, gu d'thug e fein duinn eisempleir, agus gu do bheannaich e là na Sàbaide.

63. C. *Cìod i a' chùigeadh àithne?*

F. 'Si a' chùigeadh àithne, "*Tabhair onoir do t'athair, agus do d'mhàthair ; a chum as gu 'm bi do laithean buan air an fhearann a tha 'n Tighearna do Dhia a' toirt dhuit.*"

64. C. *Cìod a tha a' chuigeadh àithne ag iarraidh?*

F. Tha a' chùigeadh àithne ag iarraidh an t-urram a ghlèidheadh, agus an dleasdanas a choi-lionadh, a bhuineas do gach neach anns gach inbhe aird no 'n inbhe iosail, no 'n coimeas inbhe.

65. C. *Cìod a tha a' chùigeadh àithne a toirmeasg?*

F. Tha a' chùigeadh àithne a' toirmeasg ni sam bith a dhearmad no dheanamh an aghaidh an urraim agus an dleasdadais a bhuineas do gach neach, a rèir an inbhe agus an dàimh fa leith.

66. C. *Cìod an reuson a tha ceangailte ris a' chùigeadh àithne?*

F. 'Se 'n reuson a tha ceangailte ris a' chùigeadh àithne, gealladh air saoghal fada agus soirbheachadh (a rèir mar a f'hreagras sin do ghlòir Dhe, is d'an leas fein) do uile luchd-coimhid na h-àithne so.

67. C. *Cìod i 'n t-seathadh àithne?*

F. 'Si 'n t-seathadh àithne, "*Na dean mortadh.*"

68. C. *Cìod a tha 'n t-seathadh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n t-seathadh àithne ag iarraidh gach uile dhìchill laghail chum ar beatha fein is beatha dhaoin' eile a choimhead.

69. C. *Cìod a tha 'n t-seathadh àithne a' toirmeasg.*

F. Tha 'n t-seathadh àithne a' toirmeasg ar beatha fein, no beatha ar coimhearsnaich a thoirt ar falbh gu h-eucorach, no ni sam bith a chuidicheas gu sin a dheanamh.

70. C. *Cìod i'n t-seachdamh àithne?*

F. 'Si 'n t-seachdamh àithne, "*Na dean adhaltrannas.*"

71. C. *Cìod a tha 'n t-seachdamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne ag iarraidh ar geannnuidheachd fèin is geannnuidheachd ar coimhearsnaich a choimhead, ann an cridhe, an cainnt, agus am beusuibh.

72. C. *Ciod a tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-seachdamh àithne a' toirmeasg gach uile smuain, bhriathar agus ghnìomh nea-gheannnuidh.

73. C. *Ciod i' n t-ochdamh àithne?*

F. 'Si 'n t-ochdamh àithne, "*Na dean gaduidheachd.*"

74. C. *Ciod a tha 'n t-ochdamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n t-ochdamh àithne ag iarraidh gach meadhon laghail a ghnàthachadh chum maoin agus saibhreas fhao-tainn is a mheudachadh dhuinn fèin, agus do dhaoine eile.

75. C. *Ciod a tha 'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n t-ochdamh àithne a' toirmeasg gach ni a bhacas air maoin agus saibhreas fèin, no maoin agus saibhreas ar coimhearsnaich gu h-eucorach.

76. C. *Ciod i an naothadh àithne?*

F. 'Si an naothadh àithne, "*Natbhair fiannuis bhreige 'n aghaidh do coimhearsnaich.*"

77. C. *Ciod a tha 'n naothadh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n naothadh àithne ag iarraidh an fhìrinn a choimhead eadar duin' is duine, agus ar deagh ainm fèin is deagh ainm ar coimhearsnaich a sheasamh, gu sònraichte ann am fianuis a thabhairt.

78. C. *Ciod a tha 'n naothadh àithne a toirmeasg?*

F. Tha 'n naothadh àithne a' toirmeasg gach ni a bhios cronail do'n fhìrinn, no a ni coire d'ar deagh ainm fèin, no do dheagh ainm ar coimhearsnaich.

79. C. *Ciod i 'n deicheamh àithne?*

F. 'Si 'n deicheamh àithne, "*Na sanntaich tigh do choimhearsnaich, na sanntaich bean do choimhearsnaich, no oglach no bhanoglach, no damh, no asol, no aon ni a's le do choimhearsnaich.*"

80. C. *Ciod a tha 'n deicheamh àithne ag iarraidh?*

F. Tha 'n deicheamh àithne ag iarraidh bhi lán thoilichte le'r staid fèin, agus rùn ceart agus seirceil a bhi a-guinn 'nar cridhe do'r coimhearsnaich is do gach ni a bhuineas dà.

81. C. *Ciod a tha 'n deicheamh àithne a' toirmeasg?*

F. Tha 'n deicheamh àithne a' toirmeasg gach uile tha-

lach air ar staid fein, farmad agus doilghios air son maith ar coimhearsnaich, agus gach togradh is rùn ea-cneasda do ni sam bith a ta aige.

82. C. *An bheil neach sam bith comasach air aitheanta Dhé a choimhead gu foirfe?*

F. O leagadh ar ceud sinnseara, cha'n 'eil neach sam bith nach 'eil ach 'na dhaine a mhaín, comasach air aitheanta Dhé a choimhead gu foirfe sa' bheatha so, ach tha na h-uile gach la 'gam briseadh ann an smuain, ann am briathar, is ann an gníomh.

83. C. *Am bheil gach uile bhriseadh an lagha coimeas ann an uamharachd?*

F. Tha cuid do pheacaibh ionnta féin, agus le iomadh gné an-romachaidh, ni's uamhara na chéile am fianuis Dé.

84. C. *Ciod a tha gach aon pheacadh a' toiltinn?*

F. Tha gach aon pheacadh a toiltinn feirge agus malla-chaidh Dhe araon anns a' bheatha so, agus anns a' bheatha a ta ri teachd.

85. C. *Ciod a tha Dia ag iarraidh uainne chum as gu feud sinn dol as o fheirg agus o mhallachadh-san a thoill sin le'r peacaibh?*

F. Chum dol as o fheirg agus o mhallachadh Dhé a thoill sinn le'r peacaibh, tha Dia ag iarraidh uainn creidimh ann an Iosa Crìosd, aithreachas chum beatha, maille ri gnàhachadh dìchiollach gach meadhoin o'n leith muigh leis am bheil Crìosd, a' pairteachadh ruinn shochairan na saorsa.

86. C. *Coid e creidimh ann an Iosa Crìosd?*

F. Creidimh ann an Iosa Crìosd, is gras slainteil e, leis am bheil sinn a' gabhail ris, agus ag earbsadh as 'na aonar air son slàinte, mar a ta e air a thairsgeadh dhuinn anns an t-soisgeul.

87. C. *Coid e aithreachas chum beatha?*

F. Aithreachas chum beatha, is gràs slainteil e, leis am bheil am peacach (air dha mothachadh ceart a ghabhail d'a pheacadh, agus do thròcair Dhé ann an Crìosd) le doilghios agus fuath d' a pheacadh, a' pilleadh uaith gu Dia, le làn rùn agus dìchioll air nuadh ùmhlachd a thoirt da.

88. C. *Coid na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Crìosd a pairteachadh ruinn shochairan na saorsa?*

F. 'Siad na meadhona o'n leth muigh leis am bheil Criosd a pàirteachadh, ruinn shochaircan na saorsa, òrduighean fein, gu h-àraid am focal, na sàcramainte, agus urnuigh; a ta uile air an deanamh èifeachdach chum slàinte do na daoineibh taghta.

89. C. *Cionnas a tha 'm focal air a dheanamh èifeachdach chum slàinte?*

F. Tha Spiorad Dhe a' deanamh leughaidh, an fhocail, ach gu h-àraid a shearmonachaidh, 'na mheadhona èifeachdach chum peacaich a thoirt gu mothachadh is gu iompachadh, agus gu'n togail suas ann an naomheachd is an co-fhurtachd, tre chreidimh, chum slàinte.

90. C. *Cionnas is còir am focal a leughadh agus eis-deachd, chum's gu bi e èifeachdach chum slàinte?*

F. A chum 's gu bi am focal èifeachdach chum slàinte, is feumail duinn aire a thoirt da le dàrachd, ullachadh agus urnaigh, a ghabhail thugainn le creidimh agus gradh, a thasgaidh 'nar cridheachaibh, agus a chur an gnìomh 'nar caithe-beatha.

91. C. *Cionnas a tha na sàcramainte air an deanamh 'nam meadhonaibh èifeachdach chum slàinte?*

F. Tha na sàcramainte air an deanamh 'nam meadhonaibh èifeachdach chum slàinte, cha 'n ann o bhrìgh sam bith anna fein, no san ti a fhricheileas iad, ach tre bheannachadh Chrìosd a mhàin, agus oibreachadh a Spioraid aunta-san a ghabhas iad le creidimh.

92. C. *Ciod e sàcramaint?*

F. Ordugh naomh a chuireadh air chois le Chrìosd, anns am bheil Chrìosd agus sochaircan a' chumhnaint nuaidh, air an samhachadh, air an daingeachadh, agus air an cur ris na creidimhich, le comhàraibh faicsinneach.

93. C. *Ciod iad sacramainte an 'Tiomnaidh Nuaidh?*

F. 'Siad sàcramainte an 'Tiomnaidh Nuaidh, Baisteadh agus Suipeir an Tighearna.

94. C. *Ciod e 'm baisteadh?*

F. Is sàcramaint, anns am bheil ionnlad le h-uighe, ann an ainm an Athar, agus a' Mhic, agus an Spioraid Naoimh, a' ciallachadh, agus a' daingeachadh, gu bheil sinn air ar suidheachadh, ann an Chrìosd, agus 'nar luchd-co-pairt

de shochairibh cumhnainte nan gras, agus gu bheil sinn tuidh ghealladh do'n Tighearna gu bi sinn leis-san.

95. C. *Cò d'an còir am baisteadh a fhrithéaladh?*

F. Cha chòir an baisteadh a fhrithéaladh do neach air tith a tha 'n taobh a muigh do'n eaglais fhaicsinnich, gus an aidich ea chreidimh ann an Crìosd agus ùmhlachd dha; ach is còir naoidheana na muinntir a ta 'nam buill do'n eaglais fhaicsinnich a bhaisteadh.

96. C. *Ciod i suipeir an Tighearna?*

F. Is sàcramaint i, anns am bheil bàs Chroisd air fhoillseachadh, le aran agus fion a thabhairt agus a ghabhail a rèir orduigh fein; agus tha iadsan a ghabhas so gu h-ìomchuidh, air an deanamh (cha'n ann air mhodh feòlmhar ach tre chreidimh) 'nan luchd co' pairt d' a chorp agus d'a fhuil-san, le uile shochairibh, chum am beatha-chaidh spioradail, agus am fàs ann an gràs.

97. C. *Ciod is feumail a dheanamh chum suipeir an Tighearna a ghabhail gu h-ìomchuidh?*

F. Is feumail doibhsan leis am b'àill suipeir an Tighearna a ghabhail gu h-ìomchuidh, iad féin a cheasnachadh do thaobh an eòlais chum corp an Tighearna aithneachadh, do thaobh an creidimh chum an t-anam a bheathachadh leis, do thaobh an aithreachais, an graidh, agus an nuadh-ùmhlachd; air eagal, air teachd dhoibh gu neo-ìomchuidh, gu'n ith agus gu'n òl iad breitheanas dhoibh fein.

98. C. *Ciod i urnuigh?*

F. 'Si urbaigh bhi cur suas ar n-athehuinge ri Dia air son nithe do rèir a thoile, ann an ainm Chrìosd, ag aideachadh ar peacaidh, agus a' toirt buidheachais da arson a thìodhlaca.

99. C. *Ciod an riaghailt a thug Dia dhuinn g'ar seòladh ann an urnuigh a dheanamh?*

F. Tha focal De gu h-uile 'gar seòladh ann an urnuigh a dheanamh; ach is i'n riaghailt shònraichte a sheòlas sinn, an urnuigh sin a theagaisg Crìosd d'a dheisciobluibh, ri 'n goirear gu coitchionn, "*urnuigh an Tighearna.*"

100. C. *Ciod a tha roimh-ràdh urnutgh an Tighearna a' teagasg dhuin?*

F. Tha roimh-radh urnuigh an Tighearna (eadhon,— "*Ar n-Athair ata air nèamh*") a' teagasg dhuinn teachd

am fagus do Dhia leis gach uile urram naomh agus muing-
hin, mar chloinn chum an Athar, a ta comasach agus toil-
eadh air cuideachadh leinn ; agus gur coir dhuinn urnuigh
a dheanamh maille ri daoine eile agus air an son.

101. C. *Ciod a tha sinn u'guidheadh anns a' cheud iarrtus ?*

F. Sa' cheud iarrtus (eadhon, "*Gu naomhaichear t' ainm*") tha sinn a' guidheadh gu ma toil le Dia sinne agus daoine eile a dheanamh comasach air e fein a ghlòrachadh anns gach aon ni leis am bheil e 'ga fhoillseachadh fein ; agus gu stiùradh e na h-uile nithe chum a ghlòire fein.

102. C. *Ciod a tha sinn a'guidheadh anns an dara iarrtus ?*

F. 'San dara iarrtus (eadhon, "*Gu tigeadh do rioghachd*") tha sinn a' guidheadh, Gu biodh rioghachd Shatain air a sgrios, agus rioghachd nan gras air a meudachadh ; gu bi sinn fein is daoine eile air ar toirt d'a h-ionnsuidh, agus air ar coimhead innte ; agus gu biodh rioghachd na glòire air a luathachadh.

103. C. *Ciod a tha sinn n' guidheadh anns an treas iarrtus ?*

F. 'San treas iarrtus (eadhon, "*Gu deanar do thoil air thalamh mar a nithear air neamh*") tha sinn a guidheadh, Gu deanadh Dia sinn comasach agus deònach le ghras, gu eòlas a ghabhail air a thoil, agus a bli freagarach is umhal d' i anns gach aon ni, mar a ta na h-aingil air nèamh.

104. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns a' cheathramh iarrtus ?*

F. Sa' cheathramh iarrtus (eadhon, "*Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran lathail*") tha sinn a' guidheadh, Gu faigheamaid, do shaor thoibheartas Dé, cuibhrionn chuims-each do nithe maithe na beatha so, is gu mealamaid a bheannachadh leo.

105. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns a' chùigeadh iarrtus ?*

F. Sa' chùigeadh iarrtus (eadhon, "*Agus, maithe dhuinn ar fiacha, mar a mhaitheamaid d'ar luchd fiacha*") tha sinn a' guidheadh, Gu maitheadh Dia dhuinn gu saor ar n-uile pheacaidh, air sgà Chrìosd ; agus is mò ar misneach

so iarraidh, gu bheil sinn air ar neartachadh, trid a ghrais, gu maitheanas a thoirt o'r cridhe do dhaoineibh eile.

106. C. *Ciod a tha sinn a' guidheadh anns an t-seathadh iarrtus?*

F. 'San t-seathadh iarrtus (eadhon, "*Agus na leig sinn am buaireadh, ach saor sinn o ole*") tha sinn a' guidheadh, Dia 'gar gleidheadh o bhi air ar buaireadh chum peacaidh, no ar cumail suas agus ar saoradh 'nuair a bhuairear sinn.

107. C. *Ciod a tha co-dhunadh urnuigh an Tighearna a' teagasg dhuinn?*

F. Tha co'-dhunadh urnuigh an Tighearna (eadhon, "*Oir is leatsa an rioghachd, agus a' chumhachd, agus a' ghloir, gu sìorruidh, Amen*") a teagasg dhuinn misneach ann an urnuigh a ghabhail o Dhia a mhàin, agus ann ar n-urnuigh esan a mholadh, le rioghachd, cumhachd, is glòir a thabhairt da. Agus mar dhearbh' air ar miann agus ar làn-earbhadh ri èisdeachd fhaghail, tha sinn ag ràdh.—*Amen.*

NA DEICH AITHEANTA.

EXODUS XX.

Tabhair Dia na briathra so uile, ag radh, Is mis' an Tighearna do Dhia, a thug amach thu a tir na h-Eiphit, a tigh nadaorsa.

I. Na biodh dèe sam bith eile agad a'm' làthair sa.

II. Na dean dhuit fein dealbh snaidhte, no coslas sam bith a dh'aon ni, a ta sna nèamhaibh shuas, no air an talamh shìos, no sna h-uisgeachaibh fuidh 'n talamh. Na erom thu fein sìos doibh, agus na dean seirbhis doibh : oir mis' an Tighearna do Dhia, is Dia eudmhor mi, a' lean-tuinn aingidheachd nan aithreacha air a' chloinn, air an treas, agus air a' cheathramh ginealach dhiubhsan a dh'fhuathaicheas mi, agus a' nochdadh trècair do mhiltibh dhiubhsan a ghràdhaicheas mi, agus a choimhideas n'aitheanta.

III. Na tabhair ainm an Tighearna do Dhe an diomhanas : oir cha mheas an Tighearna neo-chiontach esan a bheir ainm an diomhanas.

IV. Cuimhnich là na sàbaid a naomhachadh. Sèa làithean saothraichidh tu, agus in thu t'obair uile. Ach air an t-seachdamh là tha sàbaid an Tighearna do Dhè ; air an là sin na dean obair sam bith, thu fein, no do mach, no do nighean, d'òglach, no do bhan-oglach, no d'ainmhidh, no do choigreach a ta 'n taobh a stigh do d' gheataibh ; oir ann an sèa làithibh rinn an Tighearna na nèamhan agus an talamh, an fhairste, agus gach ni a ta anna ; agus ghabh e fois air an t-seachdamh là ; air an aobhar sin bheannaich an Tighearna là na sàbaid, agus naomhaich se e.

V. Tabhair onoir do t'athair, agus do d' mhàthair, a chum as gu'm bi do làithean buan air an fhearann a tha 'n Tighearna do Dhia a'toirt dhuit.

VI. Na dean mortadh.

VII. Na dean adhaltrannas.

VIII. Na dean gaduigheachd.

IX. Na tabhair fianais bhrèige 'n agbaidh do choimhearsnaich.

X. Na sanntaich tigh do choimhearsnaich ; na sanntaich bean do choimhearsnaich, no òglach, no bhan-oglach, no dhamh, no asal, no aon ni a's le do choimhearsnaich.

URNUIGH AN TIGHEARNA.

MATA VI.

Ar n-Athair a ta air nèamh, Gu naomhaichear t'ainm. Gu tigeadh do rioghachd. Gu deanar do thoil air thalamh, mar a nithear air nèamh. Tabhair dhuinn an diugh ar n-aran lathail. Agus maith dhuinn ar fiacha, mar a mhaith-eamaid d'ar luchd-fiacha. Agus na leig sinn am buairean, ach saor sinn o ole : Oir is leatsa an rioghachd, agus an cumhachd, agus a' ghlòir, gu siorruidh. *Amen.*

A' CHREID.

Creideam ann an Dia an t-Athair Uilechumhachdach, Cruith-fhear nèimh agus na talmhainn ; agus ann an Iosa Crìosd, aon mhac-san, ar Tighearna, neach a ghineadh o'n Spiorad Naomh, a rugadh leis an Oigh Muire ; a dh'fhuiling fuaidh Phontius Pilat, a cheusadh, a fhuair bàs agus a dh'adhlacadh, a chaidh sìos do staid nam marbh, a dh'èirich a ris o na marbhaibh air an treas là, a chaidh suas air nèamh, agus a ta 'na shuidhe air deas-laimh Dhe an Athair Uilechumhachdach, agus as sin a thig a thoirt breith air na beothaibh agus air na marbhaibh. Creideam anns an Spiorad naomh, anns an eaglais naoimh choitcheann, ann an co-chomunn nan naomh, ann am maitheanas peacaidh, ann an aiserigh a' chuirp, agus anns a' bheatha mhairtheannaich. *Amen.*

URNUGH MHADAINN.

O DHE thròcairich, agus Athair, trid Iosa Crìosd ; anhaire a nuas le iochd air creutair truagh ata air tuitim uait. Chaidh mi air seachran uait' o'n bhroinn, seadh ghineadh agus rugadh mi fòs ann am peacadh. O thoir mothachadh dhomh, araon air mo pheacaidh 's air mo thruaighe, gu bheil mi salach agus truagh, dall agus lom-nochd, am feadh 'sa tha mi as eug'ais Chrìosd. Ann an ceartas ata mi toilltinn feirg agus ifrinn ; agus mur gleidheadh tusa Slànui-fhear dhomh, bhithinn cailte gu bràth.

O Dhe dean èolach mi ar Crìosd mo Shlànaifhear ; agus biodh m' anam neo-ghlan ar ionnlad ann an tobar fhola phriseil : Agus oibrich annam aithreachas thaobh Dhe, agus creidimh thaobh an Tighearna Iosa Crìosd.

O gu 'm bithinn a' m' aon do dheiscioblaibh Chrìosd, air mo theagasg le àitheanta, air mo cheannach le fhuil, agus a' m' fhear leanmhuin air eisiomplair a bheatha.

A Tighearna, thoir gràs dhamh chum gradh thoirt dhuits' le m' uile chridhe, agus luaidh thoirt air t'Ainm le h-urram, 's do shàbaide choimhead le tlachd, agus t'fhocal eisteachd le furachras.

O Dhe, na tionnsgain ann an breitheamhnas le peacach truadh droch thoilltineach. 'S leat fein mi thaobh co-cheangail mo bhaiste, ged, mo thruaighe, bha mi neo-sheasmhach fealltach ann sa' cho-cheangal sin, dhearmaid mi Dia mo Chruthaifhear, mo Shlànaifhear agus mo Naomhaifhear, d'an robh mi 'n ceangal ; agus dh'èist mi ris an Diabhol, an saoghal' agus an fheadail, ris an do chuir mi cùl.

O Dhe na leig do m' pheacadh 's do m' aimideachd sruth do thròcair chaoimh a thionndadh uam an diu : ach dean e 'na la aithreachais augs maitheamhnais do m' anam. Nochd thu fein a' d'Athair, rèidh rium, agus gabh rium, mar do dhuine cloinne fein, air sgath do Mhic ionmhuinn Iosa Crìosd, ann sa bheil do mhòr-thoil ; Dhàsan, mailleriuts', agus ris an Spiorad Naomh, gu 'n robh glòir gu sìorruidh. Amen.

URNUIGH FHEASCAIR.

O DHE naomh agus ghlòirmhor, thug thusa an là 'n diu' agus ioma là eile dhomh, dh' oibreachadh 'mach mo shlàinte. Ach mo thruaighe! mhi-bhuilich mi m' aimsir, 's mhi-naomhaich mi do shàbaidibh, agus dhichuimhuich mi m' anam agus mo Shlànaifhear. Rugadh mi ann am peacadh, agus chaith mi mo bheatha ann am peacadh; agus bha mi neo-chùramach mu' n obair sin chum an do chruthaichheadh mi. O DHE, is creutair ro-chionntach mi, ata aireamh mo pheacaidh ro-mhor, agus an gnè ro-screitidh. Ach agads' tha maitheamhnas chum 's gu'n gabht' eagal romhad. A Thighearna bàth mo pheacaidh ann an cuan fola' Chrìosd, chum 's nach bàite m' anam ann an cuan t'fheirgs'.

Bheirim buadheachas dhuits' O Tighearna arson là na sàbaide, an soisgeul, agus meadhonaibh, na slàinte. O naomhaich mo chridhe, agus neartaich mo chuimhne chum greim dheanamh air t' fhocal; agus deònuich dhomh cha'n e mhàin bhi am fhear-èisteachd, ach am fhear deanaimh an fhocail. A Thighearna oibrich annam fìor chreidimh, gràdh laiste, agus beo dhòchas. On gu'n eignichheadh gràdh Chrìosd mi chum' teicheadh o pheacadh, agus chum ruith ann an slighibh d'àitheantaibhs'!

O Thighearna cuidich leam air feascar an là 'n diu' cuimhneach' air feascar mo bheatha, agus oidhche bhàis a ta teannadh orm, ann 's nach urrainn aon neach obair sam bith a dheanamh. O gu'm bithinn glic chum ull-mhachadh air chionn na h-oidhche sin; agus fèin a dheanamh do Chrìosd mar m' Urras, a dhioladh m' fhìacha, agus a rèiteachadh mo chùise, chum air chionn a' bhàis gu'm bidh sìth deadh-choguis agam, agus dòchas le deadh adhbhar re tachairt air Breitheamh rèidh rium, agus sàbaid shìorruidh mhealtuin maille re Chrìosd shuas air neamh gun oidhche na la eile seachdmhuin re teachd 'na dhèidh! Agus so uile ata mi guidhe ar sgà Iosa Chrìosd mo Shlànaifhear. *Amen.*

DHE
peacaidh
mallucha
naomhaich
dhuinn is
Amen.

BHEIR
son Chrìo
ris, buidh
O biodh a
is fearr a
deònuich
teirig, ac
Iosa Crìo

ALLTACH' roimh BHIADH.

DHE bheannuicht', thoir maitheamhnas dhuinn ann ar peacaidh; bi rèidh ruinn, agus buin o na tiodhlacaibh so a' mallucha ata ag leanmhuin riu air son ar peacaidh; agus naomhaich na sochaire so chum ar feim, agus deònaich dhuinn ith agus òl chum do ghlòirs', air agàth Iosa Crìosd.
Amen.

ALLTACH' an deigh BIDH.

BHEIRIMID buidheachas dhuit O Dhe ghràs mhoir air son Chrìosd; agus gach beannacha thug thu dhuinn maillo ris, buidheachas duits' a bheathaich ar cuirs ann san àms'.
O biodh an tiodhlac so 'na èarlas tiodhlacaibh is mò agus is fearr air an ullmachadh dhuinn ann an Crìosd, agus doònuich dhuinn saothreachadh air son 'a bhith nach teirig, ach amhaireas chum na beatha bhithibhuain, trid Iosa Crìosd. *Amen.*